

Huvudman

Montessoriskolan Fyrkappan Ekonomisk förening
carl.styrelsen@fyrkappan.se

Ärendet

Tillsyn av den enskilda huvudmannen Montessoriskolan Fyrkappan Ekonomisk förening.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Montessoriskolan Fyrkappan Ekonomisk förening (org. nr 769609-7760) att senast **onsdag den 31 januari 2024** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande ägar- och ledningsprövning (insikt i skollagstiftningen). De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Montessoriskolan Fyrkappan Ekonomisk förening inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Montessoriskolan Fyrkappan Ekonomisk förening ska vidta följande åtgärder

Ägar- och ledningsprövning

1. Se till att någon person i ägar- och ledningskretsen har insikt i skolförfattningarna (2 kap. 5 och 5 a §§ skollagen). Insikt i skolförfattningarna ska finnas avseende samtliga skolformer som huvudmannen bedriver och avseende fritidshem. Detta innebär att någon eller några i ägar- och ledningskretsen genom utbildning ska förvärva sådan insikt eller att en eller flera personer som har denna insikt tas in i ägar- och ledningskretsen.

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i den del det avser prövning av ekonomiska förutsättningar.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till alp-pef@skolinspektionen.se eller per post till Skolinspektionen, Box 23069, 104 35 Stockholm. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr 2023:1848) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har under våren 2023 genomfört en riktad tillsyn av Montessori-skolan Fyrkappan Ekonomisk förening (org.nr 769609-7760). Tillsynen har omfattat prövning av ledningskretsens insikt och lämplighet samt huvudmannens ekonomiska förutsättningar. Lämplighetsprövningen har avsett både de fysiska personerna och den juridiska personen. I ärendet har skriftligt material inhämtats från huvudmannen samt Bolagsverket, Kronofogdemyndigheten, Polismyndigheten och Skatteverket. Vidare har kreditupplysningar inhämtats i ärendet.

Motivering av beslutet

Föreläggande

Ägar- och ledningsprövning

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Huvudmannen har uppgett att styrelseledamoten BN har kunskap om skollagstiftning då BN är utbildad grundskollärare och har sju års arbetslivserfarenhet som lärare samt ett års erfarenhet av att ha suttit i huvudmannens styrelse. Huvudmannen har vidare uppgett att CL, SRW, JE samt EPB har förvärvat insikt i skollagstiftningen genom att ha varit styrelsemedlemmar i ett år (CL, SRW samt JE) respektive drygt två år (EPB).

Rättslig reglering

Enligt 2 kap. 5 § skollagen får enskilda efter ansökan godkännas som huvudmän för bland annat förskoleklass, grundskola och fritidshem. Godkännande ska enligt 2 kap. 5 § andra stycket lämnas om den enskilde genom erfarenhet eller på annat sätt har förvärvat insikt i de föreskrifter som gäller för verksamheten, har ekonomiska förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för verksamheten och i övrigt har förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för utbildningen. Vidare krävs enligt bestämmelsens tredje stycke att den enskilde i övrigt bedöms lämplig. Vid lämplighetsbedömningen ska viljan och förmågan att fullgöra sina

skyldigheter mot det allmänna, laglydnad i övrigt och andra omständigheter av betydelse beaktas.

Av 2 kap. 5 a § skollagen framgår att följande personer ska omfattas av ägar- och ledningsprövningen när det gäller en juridisk person: den verkställande direktören och andra som genom en ledande ställning eller på annat sätt har ett bestämmande inflytande över verksamheten, styrelseledamöter och styrelsesuppleanter, bolagsmännen i kommanditbolag eller andra handelsbolag samt personer som genom ett direkt eller indirekt ägande har ett väsentligt inflytande över verksamheten. Enligt bestämmelsens andra stycke ska prövningen enligt 5 § tredje stycket, i fråga om en juridisk person, avse de personer som anges i första stycket och den juridiska personen.

Av 2 kap. 5 b § skollagen framgår att en sökande inte ska anses som lämplig enligt 5 § tredje stycket om det finns en risk för att barn eller elever i den verksamhet som ansökan avser kommer att utsättas för våld, tvång eller hot, diskriminering eller kränkande behandling, eller påverkan som syftar till motarbetande av grundläggande fri- och rättigheter eller det demokratiska styrelseskicket.

I 26 kap. 3 § 5 p. skollagen anges att Skolinspektionen har tillsyn över att enskilda som godkänts av Skolinspektionen fortlöpande uppfyller kraven i 2 kap. 5 §.

I förarbeten till skollagen framgår att kravet på insikt är viktigt för att säkerställa att den som avser bedriva skolverksamhet har goda förutsättningar att kunna erbjuda en verksamhet av god kvalitet. Vidare framgår att kravet på insikt bland annat omfattar krav på kunskap om innehållet i den lagstiftning som reglerar den specifika verksamheten. Begreppet förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för utbildningen är avsett att omfatta samtliga bestämmelser i lagar, förordningar och myndighetsföreskrifter som gäller för den aktuella skolformen eller fritidshemmet. Kunskapen kan visas exempelvis genom en redogörelse för erfarenhet av liknande verksamhet eller utbildning på området. Bedömningen ska ske samlat för hela den berörda kretsen. Det krävs alltså inte att samtliga personer i den berörda kretsen har kunskapen, utan endast att kunskapen finns representerad inom kretsen (jfr. prop. 2009/10:165 s. 643 och prop. 2017/18:158 s. 46 f. och 121 f.).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen har gjort bedömningen att följande personer tillhör ägar- och ledningskretsen: CL såsom styrelseordförande, SRW, EPB, JE och BN såsom styrelseledamöter samt LL såsom styrelsesuppleant.

Det har av utredningen i ärendet inte framkommit annat än att ledningskretsen genom erfarenhet eller på annat sätt får anses ha förvärvat insikt i arbetsrätt, arbetsmiljörätt och de ekonomiska regelverk som gäller för den aktuella associationsformen, samt att huvudmannen och personerna i dess ledningskrets uppfyller författningarnas krav avseende lämplighet.

Skolinspektionen bedömer dock att ledningskretsen inte uppfyller kraven på förvärvad insikt i skollagstiftningen.

Huvudmannen har i denna del uppgett att styrelseledamoten BN har förvärvat insikt i skollagstiftningen genom sin lärarutbildning, sitt arbete som grundskollärare och sin tid i huvudmannens styrelse.

Enligt Skolinspektionens mening innebär kravet på förvärvad insikt i skollagstiftningen att det finns en bred och djup kunskap i de författningar som gäller för varje skolform som den enskilde avser vara huvudman för, i det här fallet förskoleklass och grundskola. Det krävs vidare att kunskap finns i de författningar som gäller för skolformen ur ett huvudmannaperspektiv och kunskapen får inte vara inaktuell. Den utbildning och erfarenhet som redovisats beträffande BN är enligt Skolinspektionens bedömning inte sådan att BN kan anses ha förvärvat den kunskap som krävs om skolförfattningarna i de verksamheter som huvudmannen bedriver.

Skolinspektionen bedömer vidare att den erfarenhet som styrelseledamot EPB fått genom att vara en del av huvudmannens styrelse i cirka två år och elva månader får anses ha gett viss insikt i skollagstiftningen. Enligt Skolinspektionens mening krävs emellertid en djupare kunskap om skolförfattningarna är vad som normalt sett förvärvas genom styrelsearbete under den tid som EPB varit styrelseledamot. Det finns heller inga uppgifter i ärendet som tyder på att någon annan i ledningskretsen skulle ha sådan utbildning eller erfarenhet som krävs. Sammanfattningsvis bedömer därför Skolinspektionen att den utbildning och erfarenhet som huvudmannen redogjort för inte är tillräcklig för att kravet på förvärvad insikt i skollagstiftningen ska anses vara uppfyllt.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Montessoriskolan Fyrkappan Ekonomisk förenings verksamhet uppfyller inte författningarnas krav vad gäller erfarenhet eller på annat sätt förvärvad insikt i skollagstiftningen. Det finns därför skäl att förelägga Montessoriskolan Fyrkappan Ekonomisk förening att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Områden utan konstaterade brister

Prövning av ekonomiska förutsättningar

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Huvudmannen har i ärendet inkommit med årsredovisning avseende räkenskapsåret 2021-2022 och en aktuell balans- och resultatrapport avseende 2023-01-01 till 2023-05-31. Vidare har en kreditupplysning från Upplysningscentralen (UC) inhämtats. Av utredningen framgår att huvudmannen bär sina ekonomiska kostnader, och kommer att kunna göra det även i framtiden.

Rättslig reglering

Av 2 kap. 5 § skollagen framgår bland annat att godkännande som skolhuvudman ska lämnas om den enskilde har ekonomiska förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för verksamheten.

I 26 kap. 3 § 5 p. skollagen anges att Skolinspektionen har tillsyn över att enskilda som godkänts av Skolinspektionen fortlöpande uppfyller kraven i 2 kap. 5 §.

Skolinspektionens bedömning

Det har inte framkommit annat än att huvudmannen uppfyller författningarnas krav gällande ekonomiska förutsättningar. Ärendet avslutas därför i denna del.

På Skolinspektionens vägnar

Beslutet har fattats av Emma Bäckman, jurist.

Utredaren Nils Larsson har varit föredragande i ärendet.

I ärendets slutliga handläggning har även ekonomen Christina Lundborg medverkat.